



**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 30. oktoober 2009
(OR. en)**

15265/09

CONCL 3

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Eesistujariik

Saaja: Delegatsioonid

Teema: **EUROOPA ÜLEMKOGU KOHTUMINE BRÜSSELIS
29.–30. OKTOOBER 2009**

EESISTUJARIIGI JÄRELDUSED

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele Brüsselis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu (29.–30. oktoober 2009) eesistujariigi järeldused.

Toonitades, et ühendus vajab tõhusaks toimimiseks kiiret selgust oma institutsioonilise ülesehituse kohta, ootab Euroopa Ülemkogu ratifitseerimisprotsessi kiiret lõpetamist, et alusleping jõustuks enne aasta lõppu. Euroopa Ülemkogu määras kindlaks ELi seisukoha eelseisvaks Kopenhaageni kliimamuutuste konverentsiks, mis võimaldab EL-il osaleda konstruktiivselt läbirääkimiste viimases etapis, eelkõige sellistes võtmeküsimustes nagu rahastamine, tehnosiire, kliimamuutustega kohanemine ja nende leevendamine ning hea juhtimistava. Euroopa Ülemkogu arutas majandus-, finants- ja tööhõiveolukorda, rõhutades eelkõige vajadust valmistada ette koordineeritud strateegia laiapõhjalisest ergutuspoliitikast väljumiseks, kuni majanduse elavnemine on tagatud. Ülemkogu võttis vastu ELi Läänemere piirkonna strateegia, millega luuakse terviklik raamistik, et tegeleda ühiste väljakutsetega. Ülemkogu arutas edusamme, mis on tehtud seoses ebaseadusliku rändega ning kutsus üles tegema täiendavaid jõupingutusi, eelkõige seoses FRONTExi toimevõime tugevdamisega. Lõpetuseks käsitles Euroopa Ülemkogu olukorda Afganistanis ja Pakistanis.

o
o o

Euroopa Ülemkogu kohtumisele eelnes Euroopa Parlamendi presidendi Jerzy Buzeki ettekanne, millele järgnes arvamuste vahetamine.

o
o o

I. Institutsioonilised küsimused

1. Euroopa Ülemkogu tervitab Lissaboni lepingu ratifitseerimist Saksamaa, Iirimaa ja Poola poolt, mis tähendab, et lepingu on nüüd heaks kiitnud kõigi 27 liikmesriigi kodanikud või parlamendid.

2. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et Lissaboni lepingu jõustumiseks peavad selle ratifitseerima 27 liikmesriiki kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega. Ülemkogu kinnitab taas oma kindlat soovi näha lepingu jõustumist enne 2009. aasta lõppu, võimaldades avalduda selle mõjul tulevikus.

Sellest tulenevalt, ning võttes arvesse Tšehhi Vabariigi seisukohta, on riigipead ja valitsusjuhid leppinud kokku, et nad järgmise ühinemislepingu sõlmimise ajal ja kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega lisavad Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule protokoll (esitatud I lisas).

Sellega seoses ja pidades silmas Lissaboni lepingu õiguslikku kohaldamist ja selle seost liikmesriikide õigussüsteemidega, kinnitab Euroopa Ülemkogu, et:

- a) Lissaboni leping näeb ette, et „*pädevus, mida aluslepingutega ei ole liidule antud, kuulub liikmesriikidele*” (Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõige 2);
- b) harta „*on subsidiaarsuse põhimõtet arvesse võttes ette nähtud liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele ning liikmesriikidele üksnes liidu õiguse kohaldamise korral*” (harta artikli 51 lõige 1).

3. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks Lissaboni lepingu jõustumiseks tehtud ettevalmistava töö (dok 14928/09). Ülemkogu kinnitab eesistujariigi suunised Euroopa välisteestistuse kohta (dok 14930/09) ja kutsub tulevast kõrget esindajat üles esitama ettepaneku Euroopa välisteestistuse korralduse ja toimimise kohta võimalikult kiiresti pärast Lissaboni lepingu jõustumist, et nõukogu saaks selle vastu võtta hiljemalt 2010. aasta aprilli lõpuks. Sellega seoses tunnistas ülemkogu ka vajadust selle järele, et Euroopa Liit muutuks võimekamaks, sidusamaks ja strateegilisemaks üleilmseks jõuks, nagu on rõhutatud Euroopa julgeolekustrateegias, sealhulgas oma suhetes strateegiliste partneritega, oma naabruskonnas ja konfliktidest mõjutatud piirkondades.

II. Kliimamuutused

4. Kliima muutub kiiremini kui arvatud ja selle ohud on juba näha. Me kogeme ulatuslikku jää sulamist, ülemaailmset mereveetaseme tõusu ja üha suurema sageduse, intensiivsuse ja kestusega üleujutusi, põudu ja kuumalaineid.
5. Nüüd, mil Kopenhaageni konverentsini on jäänud vaid mõni nädal, on Euroopa Liit rohkem kui eales varem täis kindlameelsust täita juhtrolli ja toetada ülemaailmsele, ambitsioonikale ja terviklikule kokkuleppele jõudmist. Kõik läbirääkimistes osalejad peavad andma protsessi uue hoo ning läbirääkimiste tempot tuleb kiirendada.
6. Kopenhaageni kokkulepe peab sisaldama sätteid 2° C eesmärgi, arenenud riikide poolt ambitsioonikate heitkoguste vähendamise kohustuste, kolmandate riikide võetavate asjakohaste leevendamismeetmete, kliimamuutustega kohanemise, tehnoloogia ja rahastamise kokkuleppe kohta, nagu allpool esitatud. Euroopa Ülemkogu rõhutab vajadust sõlmida 1. jaanuaril 2013 algavaks perioodiks õiguslikult siduv kokkulepe, mis tugineb Kyoto protokollile ja sisaldab kõiki selle põhielemente. Euroopa Ülemkogu tunnistab samuti, et kõik riigid, sealhulgas need, kes ei ole Kyoto protokolliga praeguseks ühinenud, peaksid võtma koheseid meetmeid.
7. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki osapooli üles toetama 2 °C eesmärki ja nõustuma aastaks 2050 heitkoguste ülemaailmse vähendamisega vähemalt 50 % ning arenenud riikide heitkoguste vähendamisega ühtekokku vähemalt 80–95 % võrra võrreldes 1990. aasta tasemega osana sellisest heitkoguste ülemaailmsest vähendamisest; sellised eesmärgid peaksid koos nende regulaarse teadusliku ülevaatamisega andma nii püüdluse kui ka etaloni keskpika perioodi eesmärkide seadmiseks. Euroopa Ülemkogu toetab Euroopa Liidu eesmärki vähendada aastaks 2050 heitkoguseid 80–95 % võrreldes 1990. aasta tasemega, mis valitsustevahelise kliimamuutuste ekspertrühma (IPCC) hinnangul on vajalik vähendamine arenenud riikide rühma jaoks.

8. Euroopa Liit tegutseb kliimamuutustega võitlemise eesliinil. EL on kohustunud tegema otsuse vähendada tingimusliku pakkumisena 2012. aastale järgnevat perioodi käsitlevasse ülemaailmsesse ja terviklikku kokkuleppesse 2020. aastaks heitkoguseid 30 % võrreldes 1990. aasta tasemega, tingimusel et ka teised arenenud riigid kohustuvad vähendama heitkoguseid võrreldaval määral ning et arengumaad annavad piisava panuse vastavalt nende kohustustele ja võimalustele.
9. Euroopa Liidu tegevusest üksi ei piisa. Terviklik ja ambitsioonikas kokkulepe on saavutatav üksnes siis, kui protsessi toetavad kõik pooled. Teised arenenud riigid peaksid samuti näitama, et nad võtavad endale juhtrolli, ning kohustuma vähendama ulatuslikult heitkoguseid ja kiirendama oma praeguste kohustuste täitmist. Arengumaad, eelkõige majanduslikult arenenumad, peaksid pühenduma asjakohastele kliimamuutuste leevendamise meetmetele, mis on kooskõlas nende ühiste ja samas diferentseeritud ülesannete ja igapäevase konkreetse suutlikkusega. Euroopa Ülemkogu rõhutab kõikides riikides leevendusmeetmete mõõtmise, aruandluse ja kontrolli vajadust.
10. Kliimamuutustega kohanemine on vajalik element, mida tuleb Kopenhaageni kokkuleppes põhjalikult käsitleda. Euroopa Ülemkogu tuleb meelde ettepanekut luua osana nimetatud kokkuleppes kliimamuutustega kohanemise tegevusraamistik. Euroopa Ülemkogu rõhutab vajadust suurendada kliimamuutustega kohanemise toetamist arengumaades 2012. aastani ja sellele järgneval perioodil, keskendudes riikidele ja piirkondadele, mis on kliimamuutuste negatiivsete mõjude suhtes eriti tundlikud.
11. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kuivõrd tähtis on luua stiimuleid erasektori kaasamiseks tehnoloogiakoostöösse. Märkimisväärselt tuleb laiendada teadusuuringuid ja arendustegevust, kehtestada ülemaailmsed tehnoloogiaalased eesmärgid ning levitada ohutuid ja keskkonnasõbralikke tehnoloogiaid.

12. Kopenhaageni kokkuleppe keskseks osaks saab kokkulepe rahastamise küsimuses. Selleks et aidata arengumaadel rakendada ambitsioonikaid leevendamis- ja kohanemisstrateegiaid, on vajalik nii avaliku kui erasektori rahavoogude järkjärguline, kuid märkimisväärne kasv.
13. EL on valmis kandma oma õiglase osa ülemaailmsetest jõupingutustest, seades endale ambitsioonika leevendamiseesmärgi, võttes kasutusele tasandusühikud ning andes oma õiglase osa avaliku sektori poolsesse toetusse. Euroopa Ülemkogu kinnitab komisjoni prognoosi, mille kohaselt võivad leevendus- ja kohanemismeetmetest tingitud lisakulud arengumaades ulatuda 2020. aastaks netosummas kokku 100 miljardi euronist aastas, ning need tuleb katta, kombineerides riikide endi jõupingutusi rahvusvahelise süsinikdioksiidituru vahenditega ja rahvusvahelise avaliku sektori rahastamisega.
14. Vajalik ülemaailmse avaliku sektori toetuse kogumäär võib 2020. aastaks jääda vahemikku 22 miljardist kuni 50 miljardi euronist aastas, tingimusel et ülemaailmsel tasandil jagatakse koormus õiglaselt ja kooskõlas poolte vahel kokku lepitava jaotuspõhimõttega, et korraldatakse reguleerimine ning et konkreetset leevendusmeetmeid, vähem süsinikdioksiidi heidet tekitava arengu strateegiaid ja sellise majanduskasvu kavad hakkavad andma tulemusi. Seda vahemikku võib Kopenhaageni tippkohtumist silmas pidades kitsendada.
15. Reguleerimiseks läheb vaja tõhusat ja tulemuslikku institutsioonilist raamistikku, mis tuleb välja töötada rahastamistegevuse eesliinil. Euroopa Ülemkogu toetab UNFCCCi suuniste alusel sellise kõrgetasemelise foorumi/organi loomist, kelle ülesandeks oleks muu hulgas anda ülevaade rahvusvahelistest allikatest kliimamuutuste vastu võitlemise rahastamiseks arengumaades.
16. Kõik riigid, välja arvatud vähim arenenud riigid, peaksid andma oma panuse rahvusvahelisse avaliku sektori rahastamisse tervikliku ülemaailmse jaotuspõhimõtte kaudu, mis tugineb heitkoguste tasemele ja SKP-le, et kajastada nii vastutust ülemaailmsete heitkoguste eest kui ka suutlikkust maksta, andes märkimisväärse kaalu heitkoguste tasemetele. Heitkoguste osakaal võiks aja jooksul kasvada, et võimaldada riikide majanduse kohanemist. EL ja selle liikmesriigid on valmis kandma oma tuleneva õiglase osa rahvusvahelises avaliku sektori kogurahastamises.

17. Nõukogu RÕHUTAB, et ulatusliku, tasakaalustatud ja ambitsioonika Kopenhaageni kokkuleppe seisukohast on oluline kiire rahvusvaheline toetus avaliku sektori poolt. Eesmärk peaks olema valmistumine tõhusaks ja tulemuslikuks tegevuseks keskpikas ja pikas perspektiivis ning ambitsioonikate meetmete edasilükkamise vältimine, pöörates erilist tähelepanu vähim arenenud riikidele. Võttes teadmiseks komisjoni prognoosi, mille kohaselt läheb esimese kolme aasta jooksul pärast ambitsioonika kokkuleppe sõlmimist Kopenhaagenis ülemaailmseks rahastamiseks vaja 5–7 miljardi euro suurust summat aastas, rõhutab Euroopa Ülemkogu, et summa määratakse kindlaks Kopenhaageni konverentsi tulemustest lähtuvalt. EL ja selle liikmesriigid on sellega seoses valmis kandma oma õiglase osa nendest kuludest. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et see panus sõltub võrreldavate jõupingutuste tegemisest teiste oluliste osalejate poolt.
18. Euroopa Ülemkogu märgib, et praeguse kohustusperioodi jooksul Kyoto protokollil alusel koguneb tõenäoliselt märkimisväärne hulk kasutamata lubatud koguse ühikuid. Selle küsimusega tuleb tegeleda mittediskrimineerival viisil, koheldes Euroopa ja kolmandaid riike võrdselt, ja nii, et lubatud koguste ülejäägi käsitlemine ei mõjuta Kopenhaageni kokkuleppe keskkonnaval terviklikkust.
19. Erasektori rahastamist stimuleerib ulatusliku ja likviidse süsinikdioksiidituru väljaarendamine, mis põhineb jõulistel piirangute ja kauplemise süsteemidel arenenud riikides, uuendatud puhta arengu mehhanismidel ning sektoripõhistel tasandus- ja kauplemismehhanismidel meetmete võtmiseks arengumaades.
20. Euroopa Ülemkogu rõhutab leevendusmeetmete tähtsust maakasutuses, maakasutuse muutumises ja metsanduses ning eelkõige arengumaades metsade raadamise vähendamiseks, metsade seisundi kaitseks ja säästvaks metsamajandamiseks stiimulite loomisel. Tuleks kehtestada tulemustel põhinev mehhanism, mis võtaks arvesse heitkoguste tõendatud vähendamist.

21. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et süsinikdioksiidi lekke ohtu analüüsitakse ja käsitletakse uues saastekvootidega kauplemise süsteemi käsitlevas direktiivis (direktiiv 2009/29/EÜ), nii et ELi poliitika keskkonnavalase terviklikkuse säilitamiseks rahvusvaheliste läbirääkimiste tulemuste valguses ning sel määral, mil see aitab kaasa kasvuhooonegaaside ülemaailmsele vähendamisele, on võimalik kaaluda asjakohaseid meetmeid, mida võtta kooskõlas rahvusvaheliste kaubanduseeskirjadega. Parimaks viisiks selle küsimuse käsitlemisel jääb ambitsioonika rahvusvahelise kokkuleppe sõlmimine.
22. Euroopa Ülemkogu märgib komisjoni otsuse eelnõu, milles on esitatud loetelu sektoritest ja allsektoritest, mille puhul arvatakse, et neis on märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke oht vastavalt uues saastekvootidega kauplemise süsteemi käsitlevas direktiivis (direktiiv 2009/29/EÜ) sätestatud kriteeriumitele. Ülemkogu võtab teadmiseks, et sektoreid või allsektoreid saab uute andmete põhjal loetellu juurde lisada, kui see vastab asjakohastele kriteeriumitele. Loetelu vaadatakse läbi kliimamuutuste üle peetavate rahvusvaheliste läbirääkimiste tulemuste alusel.
23. Paralleelselt kliimamuutuste vastase võitluse rahastamisega peaksid kõik rahvusvahelised asjaosalised kinnitama, et selline rahastamine ei kahjusta ega ohusta vaesusevastast võitlust ega jätkuvaid edusamme aastatuhande arengueesmärkide täitmisel. Uudsetel rahastamisviisidel võib olla oma osa selles, et tagada prognoositavad finantsvood säästvasse arengusse, eelkõige kõige vaesemate ja kõige enam kannatavate riikide arengusse.
24. Euroopa Ülemkogu kinnitab nõukogus 21. oktoobril 2009 vastu võetud järelused (dok 14790/09), mis koos käesolevate Euroopa Ülemkogu järelduste ja lisatud suunistega annavad liidule tugeva läbirääkimispositsiooni. See võimaldab Euroopa Liidul osaleda konstruktiivselt läbirääkimisprotsessi viimases etapis, eelkõige sellistes võtmeküsimustes nagu rahastamine, tehnosiire, kliimamuutustega kohanemine ja nende leevendamine ning hea juhtimistava.
25. Euroopa Ülemkogu kutsub eesistujariiki üles võtma vajalikud sammud, et säilitada kindel läbirääkimispositsioon kogu protsessi jooksul, ja hindab olukorda oma detsembri kohtumisel, et teha Kopenhaageni konverentsi varast etappi silmas pidades vajalikud otsused.

III. Majandus-, finants- ja tööhõiveolukord

26. Järsk langus Euroopa majandustegevuses on peatumas, finantsturud stabiliseeruvad ja usaldus kasvab. Kuid liigseks rahuloluks ei ole põhjust, eelkõige pidades silmas tööpuuduse kasvu. Algav majanduse elavnemine vajab põhjalikku järelevalvet ning toetuspoliitikat ei tuleks lõpetada enne, kui majanduse elavnemine on täielikult tagatud.
27. Samal ajal tuleb selleks, et vastata ootustele ja tagada usaldus, valmistada stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise raames ette koordineeritud strateegia laiapõhjalisest ergutuspoliitikast väljumiseks, kuni majanduse elavnemine on tagatud. Komisjonil palutakse vastavalt punktile 23 analüüsida uudseid rahastamisviise ülemaailmsel tasandil. Kinnitades nõukogu 20. oktoobri 2009. aasta järeldusi, kutsub Euroopa Ülemkogu nõukogu ja komisjoni üles jätkama väljumisstrateegiate osas tehtavat tööd ning esitama aruande Euroopa Ülemkogu 2009. aasta detsembri kohtumisel.
28. Euroopa Ülemkogu ootas tugevaks ja säästvaks majanduse elavnemiseks vajalike meetmete võtmist. Ülemkogu leppis kokku, et Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil on vaja koordineeritud tegevust majanduskasvu uute allikate loomiseks ja kõrgema tööhõive tagamiseks tulevikus. Ülemkogu rõhutas seda, kui olulised on reformid siseturu tugevdamiseks, tuleviku tööstusharudesse ja töökohtadesse investeerimiseks, suurema kaubanduse edendamiseks ning finantssektori tugevdamiseks. Euroopa Ülemkogu ootab Lissaboni strateegia tulevase läbivaatamise käigus peetavaid arutelusid uue majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva Euroopa strateegia üle.

29. Kuna tööhõiveolukord Euroopas halveneb tõenäoliselt veelgi, on vajalik jätkuv poliitiline pühendumine aktiivsele tööturupoliitikale. Vaja on võtta meetmeid, et toetada tööturul osalemist ja ennetada kõrge töötusmäära muutumist püsivaks, tagades seega kõrge tööhõivemäära ja riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse. Tööturul osalemine on majanduskasvu, inimeste sotsiaalse ja majandusliku heaolu ja sotsiaalselt ühtsema Euroopa eeltingimus. Sellega seoses tuleks samuti edendada aktiivse sotsiaalse kaasamise ja sotsiaalkaitse poliitikat. Euroopa Liit saab toetada neid jõupingutusi koostöö, koordineerimise ja üksteiselt õppimisega.
30. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde 2009. aasta juuni kohtumise järeldusi seoses järelevalveraamistiku tugevdamisega ELis ning võtab teadmiseks nõukogus 20. oktoobril 2009 saavutatud laiapõhjalise kokkuleppe kahe õigusakti ettepaneku (määruse ja nõukogu otsuse eelnõu) suhtes, mis käsitlevad Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu loomist makrotasandi usaldatavusjärelevalveks. Euroopa Ülemkogu kutsub eesistujariiki tungivalt üles algatama Euroopa Parlamendiga protsessi kõnealuse määruse ja otsuse eelnõuga seoses. Euroopa Ülemkogu tunnistab seni tehtud edusamme ja kordab taas, kuivõrd tähtis on jätkata kiiresti tööd Euroopa järelevalveasutuste loomisel mikrotasandi usaldatavusjärelevalveks, et leppida kokku nimetatud ettepanekute suhtes võetavas üldises lähenemisviisis. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu tungivalt üles leppima pärast täiendavate poliitiliste arutelude pidamist 2009. aasta detsembriks kokku ELi uue järelevalvestruktuuri loomise terviklikus paketis. Euroopa Ülemkogu arutab seda küsimust oma järgmisel kohtumisel.
31. Euroopa Ülemkogu kutsub üles tegema kiiresti edusamme finantskriiside vältimise, juhtimise ja lahendamise reguleeriva raamistiku tugevdamisel ning finantsstabiilsuse valdkonnas tihedamaks poliitiliseks koordineerimiseks vajaliku tervikliku ELi raamistiku arendamisel, kooskõlas 20. oktoobril 2009 nõukogus kokkulepitud teekaardiga.

32. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu G20 Pittsburghi kohtumise tulemusi, eelkõige seoses kindlaks, püsivaks ja tasakaalustatud majanduskasvuks vajaliku raamistiku ettevalmistamisega ning töö jätkamisega jätkusuutliku majandustegevuse harta kallal. Samuti tervitab ülemkogu pühendumust võtta meetmeid rahanduse rahvusvahelise järelevalve- ja reguleerimissüsteemi tugevdamiseks, sealhulgas hüvitiste maksmisel kohaldatavate rahvusvaheliste standardite reformimine ja kõrge kvaliteediga ülemaailmsete raamatupidamisstandardite ühtse kogumi väljatöötamine. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et IMF ja G20 peavad võtma kindla, püsiva ja tasakaalustatud majanduskasvu raamistiku kontekstis täielikult arvesse Euroopa Liidu institutsionaalse majanduspoliitika ülesehitust ja euroala tervikuna. Ülemkogu kutsub nõukogu ja komisjoni üles tagama Euroopa Liidu seisukohtade põhjaliku ettevalmistamise tulevasteks G20 kohtumisteks.
33. Euroopa Ülemkogu tervitab alates jaanuarist energiainfrastruktuuride ja energiavõrkude ühendamisel ning kriisimehhanismide osas saavutatud edu, nagu on välja toodud eesistujariigi aruandes (dok 13068/2/09). Ülemkogu kutsub asjaomaseid osalisi viima nii kiiresti kui võimalik ellu kõnealuses aruandes sätestatud järgmised meetmed, eelkõige need, mis on seotud gaasivarustuse kindlust käsitleva määruse eelnõuga, mis tuleks võtta vastu võimalikult kiiresti.
34. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni poolt võetud algatusi Euroopa piimatoodeteturu stabiliseerimiseks, millega reageeritakse 2009. aasta juunis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu järeldestele. Sellega seoses märgib Euroopa Ülemkogu komisjoni ettepanekut leevendada sektori kõige pakilisemaid likviidsusprobleeme, eraldades selleks 280 miljonit eurot 2010. aasta eelarves. Euroopa Ülemkogu innustab nõukogu jätkama piimandussektori ees seisvatele väljakutsetele reageerimist. Ülemkogu märgib, et komisjon on loonud kõrgetasemelise töörühma, millel on tähtis ülesanne arutada keskpika ja pikaajalise perspektiivi küsimusi.

IV. ELi Läänemere piirkonna strateegia

35. Euroopa Ülemkogu võtab vastu ELi Läänemere piirkonna strateegia ja kinnitab selleteemalised nõukogu järelused (dok 13744/09). Strateegiaga luuakse terviklik raamistik, et tegelda ühiste väljakutsete, sealhulgas Läänemerega seotud pakiliste keskkonnaprobleemidega, ning toetada piirkonna majanduslikku edu ja sotsiaalset ning territoriaalset ühtekuuluvust ning samuti ELi konkurentsivõimet.
36. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki asjaomaseid osalisi tegutsema kiiresti ja tagama strateegia täielik rakendamine, millest võiks kujuneda makropiirkondliku strateegia näide. Ülemkogu kutsub komisjoni üles esitama eduaruande nõukogule 2011. aasta juuniks.

V. Sisserände- ja varjupaigaküsimused

37. Euroopa Ülemkogu tervitab edusamme, mis on tehtud 2009. aasta juuni kohtumisel kindlaksmääratud meetmete rakendamisel seoses ebaseadusliku rändega Vahemere piirkonnas. Jätkuvalt on oluline Euroopa otsusekindel reageerimine, mis põhineb jõulisel tegutsemisel, solidaarsusel ja ühisel vastutusel ning on kooskõlas Euroopa sisserände- ja varjupaigapaktiga ning rände suhtes võetud ELi üldise lähenemisviisiga. Ülemkogu kutsub üles jätkama ühistegevust, et tegelda põhjalikult kõnealuse väljakutsega ning hoida edaspidi ära tragöödiaid merel.
38. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks Maltal viibivate rahvusvahelise kaitse saajate vabatahtliku ümberpaigutamise katseprojekti algatamise ja innustab rohkem liikmesriike projektis osalema. Ülemkogu võtab samuti teadmiseks jõudsad edusammud Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomisel ning kutsub üles jõudma kokkuleppele enne 2009. aasta lõppu. Ülemkogu võtab samuti teadmiseks käimasoleva töö FRONTExi tugevdamisel. Ülemkogu tervitab tugevdatud rändeteemalise dialoogi alustamist Türgiga ja kutsub üles astuma kiiresti konkreetseid samme, eelkõige seoses tagasivõtmise ja piirikontrolliga vastavalt ülemkogu 2009. aasta juuni järeldustele.

39. Laiapõhjaline, tulevikku vaatav ja terviklik ELi rändepoliitika, mis on kooskõlas rahvusvahelise õigusega, moodustab aluse rände juhtimise eesmärgil toimuvaks jätkusuutlikuks tegevuseks keskmises ja pikas perspektiivis. Seda kajastatakse detsembris vastuvõetavas mitmeaastases Stockholmi programmis.
40. Seoses sellega Euroopa Ülemkogu:
- kutsub üles tegema täiendavaid jõupingutusi, et võtta vastu, rakendada ja hinnata õigusakte, mille abil jätkata Euroopa ühise varjupaigasüsteemi elluviimist, käsitledes selliseid küsimusi nagu isikute edasiliikumine liidu piires ning vajadus näidata üles tegelikku ja tõhusat solidaarsust erilise surve all olevate liikmesriikidega;
 - kutsub üles tugevdama FRONTEXi toimevõimet ja tegema edusamme selle edasiarendamisel ning palub komisjonil esitada vastavasisulised ettepanekud 2010. aasta alguses. Selline tugevdamine võib põhineda järgmistel aspektidel:
 - i) sellise selge ühise tegutsemise korra ettevalmistamine, mis sisaldab selgeid eeskirju merel toimuvateks ühisoperatsioonideks, pöörates nõuetekohaselt tähelepanu segarändevooegadega liikuvate inimeste kaitse tagamisele, rahvusvahelise õiguse kohaselt;
 - ii) tõhustatud operatiivkoostöö FRONTEXi ning päritolu- ja transiidiriikide vahel;
 - iii) võimaluse analüüsimine, kas ühistel tagasisaatmistel saaks kasutada FRONTEXi poolt rahastatavaid regulaarseid tšarterlende;
 - kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kiirendama rände suhtes võetud üldise lähenemisviisi elluviimist, keskendudes selle strateegilisele ja tõhusale kohaldamisele, sealhulgas piirkondliku kaitse programmidele. Sellega seoses on oluline tagada kõikide asjakohaste kehtivate rahastamisvahendite tõhus kasutamine;
 - kutsub eesistujariiki ja komisjoni üles intensiivistama Liibüaga peetavat dialoogi rände haldamise ja ebaseaduslikule sisserändele reageerimise, sealhulgas merel tehtava koostöö, piirikontrolli ja tagasivõtmise alal;
 - rõhutab tagasivõtulepingute kui ebaseadusliku sisserände vastu võitlemise vahendite olulisust.

VI. Välissuhted

41. Euroopa Ülemkogu kinnitab nõukogu 27. oktoobri istungil vastuvõetud järeldused Afganistani ja Pakistani kohta ning tervitab piirkonnas tõhusamat ELi tegevust käsitleva kava vastuvõtmist. Tegevuskavaga tugevdatakse Afganistani ja Pakistani riigiasutuste tsiviilvõimet. Euroopa Liit on nüüd tugevam, et reageerida kõnealuse piirkonna väljakutsetele.
42. EL tervitab Afganistanis valimisi korraldava institutsiooni tehtud tööd valimiste usaldusväärsuse tagamisel. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et presidendivalimiste teine voor peab olema usaldusväärne, kõiki osapooli kaasav, turvaline ning kajastama Afganistani elanike tahet. Euroopa Ülemkogu rõhutab oma usaldust ÜRO juhtrolli vastu rahvusvahelise üldsuse Afganistanis tehtavate jõupingutuste koordineerimisel.
43. Euroopa Ülemkogu jagab muret Pakistani halveneva julgeolekuolukorra pärast ja toetab Pakistani valitsuse jõupingutusi kontrolli kehtestamiseks riigi kõigi piirkondade üle. Euroopa Liit on valmis andma abi kannatanud elanikkonnale.

**PROTOKOLL EUROOPA LIIDU
PÕHIÕIGUSTE HARTA KOHALDAMISE KOHTA
TŠEHHI VABARIIGI SUHTES**

Euroopa Liidu 27 liikmesriigi riigipead ja valitsusjuhid, võttes arvesse Tšehhi Vabariigi avaldatud soovi,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

on leppinud kokku järgmise protokoll suhtes:

Artikkel 1

Protokoll nr 30 Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaldamise kohta Poola ja Ühendkuningriigi suhtes kohaldatakse Tšehhi Vabariigi suhtes.

Artikkel 2

Protokoll nr 30 pealkirja, preambulit ja regulatiivosa muudetakse, et viidata Tšehhi Vabariigile samadel tingimustel, nagu neis on viidatud Poolale ja Ühendkuningriigile.

Artikkel 3

Käesolev protokoll lisatakse Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule.

Suunised kliimamuutustega võitlemise rahvusvahelist rahastamist käsitleva ELi seisukoha jaoks

1. EL RÕHUTAB, et kliimamuutustega võitlemine vähe kasvuhoonegaase tekitava ja kliimamuutuste suhtes vastupidava majandustegevuse ülesehitamise teel on kõikide riikide vastastikustes huvides ning soodustab säästvat arengut ja energiapuudust. Edu saavutamiseks on vaja kõikide riikide kindlaid kohustusi ja jõupingutusi.
2. EL KORDAB TAAS, et kõik riigid, välja arvatud vähim arenenud riigid, peavad kandma õiglase osa kliimamuutuste ohjamisega kaasnevatest kuludest. VASTAVALT nõukogu 2009. aasta märtsi järeldustele peaksid arenenud riigid näitama, et nad võtavad endale juhtrolli, kohustuma vähendama ulatuslikult heitkoguseid ja kiirendama oma praeguste kohustuste täitmist. Arengumaad, eelkõige majanduslikult arenenumad, peaksid pühenduma asjakohastele kliimamuutuste leevendamise meetmetele, mis on kooskõlas nende ühiste ja samas diferentseeritud ülesannete ja igapäevase konkreetse suutlikkusega. Täiendavaid jõupingutusi edendades peaks nende kohustuste täitmist toetama koostööd ja asjakohast abi võimaldav tõhus ja tulemuslik rahvusvaheline struktuur. Rahvusvaheline abi peaks olema kättesaadav ka kliimamuutustega kohanemiseks.

Kliimamuutuste vastase võitluse rahastamise asjakohane reguleerimine

3. EL TULETAB MEELDE, et süsinikdioksiiditurust rahastamise ja rahvusvahelise avaliku sektori toetuse eesmärk on kaasa aidata Kopenhaageni kokkuleppe eesmärkide täielikule saavutamisele, tagades tõhusad ja tulemuslikud leevendus- ja kohanemismeetmed arengumaades. See nõuab reguleerimiseks tõhusat ja tulemuslikku institutsioonilist raamistikku, mis tuleb välja arendada rahastamistegevuse eesliinil. Jõupingutuste üldiseks aluseks peaksid olema terviklikud riiklikud strateegiad.

4. EL TULETAB MEELDE nõukogu märtsi- ja juunikuu järeldusi ning RÕHUTAB, et leevendamise rahastamist reguleeriva raamistiku kõige olulisemad komponendid peaksid olema järgmised:
- Kõik riigid, välja arvatud vähim arenenud riigid, peaksid esitama ambitsioonikad ja jõulised riiklikud vähem CO₂-heidet tekitava majanduskasvu kavad. Nendes kavades tuleks kirjeldada riigi praegust leevendus- ja energiapoliitilist raamistikku, sealhulgas reguleerimist ja hinnakujundust. Arenenud riigid peaksid koostama kavad kogu majandust hõlmava heidete vähendamise eesmärkide elluviimise ning rahvusvahelise abi andmise kohta. Arenguriigid peaksid kirjeldama oma kavandatud heitkoguste suundumusi ja nende vähendamist allapoole tavalist taset, loetlema sel eesmärgil laiemad valdkonnad ja võimalike meetmete liigid ning tooma välja oma ootused riigisisese ja rahvusvahelise rahastamise alal.
 - Vajalik oleks nende riiklike kavade sõltumatu rahvusvaheline tehniline hindamine. See aitaks hõlbustada juurdepääsu abile konkreetsete meetmete võtmisel.
 - Toetust konkreetsetele riiklikult sobivatele leevendusmeetmetele sektorite või programmide tasandil tuleks anda paljude mitmepoolsete ja kahepoolsete kanalite kaudu. Toetussüsteemi sidususe ja järjepidevuse aluseks on leevendusmeetmete mõõtmine, aruandlus ja kontroll ning kaks üldist funktsiooni: registripidamine ning abi ühitamine leevendusmeetmetega.
 - Toetuseta meetmeid võiks riigisiselt mõõta ja kontrollida rahvusvaheliselt kokkulepitud standardite järgi ning neist tuleks rahvusvahelisel tasandil aru anda. Toetatavate ning süsinikdioksiidituruga seotud meetmete puhul võiks **mõõtmine, aruandlus ning kontroll** toimuda rahvusvahelisel tasandil. Toetatavate meetmete mõõtmise, aruandluse ja kontrolliga tehakse kindlaks, kas rahastamine ja meetmete võtmine kulgeb täielikus vastavuses eesmärkidega.

- Kõik leevendusmeetmed kantakse **rahvusvahelisse registrisse**. Vähem CO₂-heiteid tekitava majanduskasvu kavad ning riiklikult sobivate leevendusmeetmete register tagavad täieliku läbipaistvuse tingimuste osas, mille kohaselt üksikuid riiklikult sobivaid leevendusmeetmeid toetatakse.
 - Riikidele, kes kavandavad riiklikult asjakohaseid leevendusmeetmeid toetuse saamiseks, ning samuti riikidele ja institutsioonidele, kes abi pakuvad, tehakse kättesaadavaks **ühitamisfunktsioon**, mis annab ülevaateid ja juhiseid ning on abiks teabe levitamisel. See hõlbustaks oskuste ja vajaduste ühitamist ning parandaks üldist tulemuslikkust.
- Üldisel tasandil peaks reguleerimine vastama tulemuslikkuse, tõhususe ja õigluse põhimõttele. Üldfunktsioonide institutsioonilisel määratlemisel tuleks selgelt eristada poliitilist ja operatiivset tasandit, kusjuures suuniste andmine peaks toimuma poliitilisel tasandil ning otsuste vastuvõtmine ja rakendamine kõrgetasemelisel tehnilisel tasandil. Mõlemat tasandit võiksid nõustada rahvusvaheliselt tunnustatud eksperdid. Sealjuures on poliitilisel tasandil vaja tasakaalustatud esindatust.
 - Võimalike puuduste ja tasakaalustamatuse esinemist leevendus- ja kohanemismeetmete rahastamises peaks kontrollima ning korrapäraselt üle vaatama asjakohane kõrgetasemeline organ.
5. Rahvusvaheline jälgimine on vajalik selleks, et tagada üldiste jõupingutuste täielik läbipaistvus. See kehtib nii siseriiklike pingutuste, tasandusühikute ostmise ja avaliku sektori poolse toetuse suhtes arenenud riikides kui ka toetuseta jõupingutuste, toetatavate jõupingutuste ja tasandussüsteemil põhineva heitkoguste vähendamise suhtes arengumaades.

6. Tuleks ette näha tõhus ja erikorral rajanev üleminek projektipõhistelt mehhanismidelt sektoripõhistele süsinikdioksiidituru mehhanismidele eriti edukamates arengumaades. See on vältimatult vajalik, et võimaldada tasandusühikute süsteemi haldamist järjest suuremate areneva majandusega riikidesse suunduvate süsinikdioksiidituru rahavoogude tingimustes. Ühtlasi suurendaks see keskkonnahoidlikkust ning annab arengumaadele suurema otsustusõiguse tasandusühikute saamisele suunatud tegevuseks kasutatava tehnoloogia ja poliitika valikul. Tasandusühikute saamise lävinäitajad ning sektoripõhiste süsteemide eesmärgid tuleks seada nii, et need kajastaksid riikide enda jõupingutusi kooskõlas iga riigi suutlikkusega. Määrava tähtsusega on rahvusvaheline koostöö ning selliste lävinäitajate ja eesmärkide ambitsioonikuse kontrollimise ja heakskiitmise süsteem.
7. EL RÕHUTAB, et rahvusvahelise avaliku sektori poolse rahastamise teel tuleks toetada ka kliimamuutustega kohanemist arengumaades, eriti vaeseimates ja enim ohustatud riikides, kelle enda suutlikkus on piiratud. Kohanemisprobleemid tuleks riigi poolt juhitavate protsesside ja koordineerimise kaudu tõhusalt lülitada arengustrateegiatesse ja riiklikesse kavadesse. Rahaline kohanemisabi peaks rajanema neil riiklikel strateegiatel ja kavadel. Rahvusvahelisel tasandil tuleks pakkuda üldisi suuniseid ja analüüse ning anda edasi häid tavasid. Arengukoostöö ning ametliku arenguabiga seotud investeeringute tegemine peaks olema täielikus kooskõlas kliimamuutuste suhtes vastupidava majanduse ülesehitamisega ning kõik olulisemad arengukoostöös osalejad peaksid vajaduse korral kliimaprobleeme oma tegevuses arvesse võtma. Kliimamuutustega võitlemise rahvusvahelise rahastamise rakendamisel tuleks täiel määral ära kasutada koosmõjusid ja arengumaadele antavat muud liiki abi ning kliimamuutuste vastu võitlemise rahvusvaheline rahastamine peaks vastama abi tõhususe kokkulepitud standarditele. Täiel määral tuleks ära kasutada olemasolevate arengumaade abistamise institutsioonide kogemusi. Kohanemise edukust käsitlev aruandlus peaks samuti olema riigi ülesanne ja toimuma täiustatud riiklike kliimaaruannete vahendusel.

Lisakulude katmine ja erasektori poolne rahastamine

8. EL RÕHUTAB, et rahalise abi kättesaadavust tuleks aja jooksul suurendada vastavalt suutlikkusele seda kasutada, jõupingutuste üldisele ulatusele ning tõhusa reguleerimisraamistiku väljaarendamisele ja kasutuselevõtmisele. Koos arengumaade arengutaseme tõusuga peaksid suurenema nende endi jõupingutused, kajastades ühtlasi nende olemasolevat leevendamissuutlikkust. Leevendamisabi antakse olenevalt abisaava riigi ambitsioonikas üldstrateegias kindlaksmääratud konkreetsete meetmete elluviimisest.
9. Komisjoni prognoos leevendusmeetmete rahastamise vajaduste kohta põhineb eeldusel, et rakendatakse kõige kulutõhusamaid meetmeid. EL RÕHUTAB, et muude kui kõige kulutõhusamate meetmete valimise korral ei tohiks väheneda leevendamisalaste jõupingutuste ambitsioonikus, ning et nendega kaasnevad lisakulud tuleb kanda asutustel, kes sellise valiku teevad. Kõik arengumaad peaksid keskpika ajavahemiku jooksul leevendusmeetmete alal tegema selliseid omapoolseid jõupingutusi, mis toovad otsest majanduslikku kasu ja aitavad otseselt kaasa säästvale arengule, sealhulgas kaotama fossiilkütustega seotud toetused ning muud stiimulid, mis soodustavad ülemäära heiteid tekitavate tootmis- ja tarbimismudelite valimist. Selliste poliitikamuudatuste läbiviimise suutlikkuse suurendamiseks võib vaja olla toetust.
10. Kõik riigid peavad looma erasektori poolse rahastamise, järgides asjakohast poliitikat, millega muu hulgas stimuleeritakse investeringuid. Seoses sellega TUNNISTAB EL hästitoimivate finantsturgude ja sobiva ettevõtluskeskkonna tähtsust arengumaades, et võimaldada laenude saamist vähe süsinikdioksiidihteid tekitavatesse tehnoloogiatesse investeerimiseks ning TÕDEB, et rahvusvahelistelt finantsinstitutsioonidelt saadavatel laenudel võib samuti olla otsustav osa.

11. Erasektori poolset rahastamist stimuleerib ka ulatusliku ja likviidse süsinikdioksiidituru väljaarendamine, mis põhineb jõulistel piirangute ja kauplemise süsteemidel arenenud riikides, uuendatud puhta arengu mehhanismidel ning sektoripõhistel tasandus- ja kauplemismehhanismidel meetmete võtmiseks arengumaades.
12. EL TÕDEB, et töökindla süsinikdioksiidituru väljaarendamine ja sellest saadav kasu sõltub leevenduseesmärkide ambitsioonikusest ning iga arenenud riigi heitkoguste vähendamise dünaamikast.

Rahvusvaheline avaliku sektori poolne rahastamine keskpikas perspektiivis

13. Süsinikdioksiidituru kaudu toimuvat rahastamist tuleks eraldi jälgida ja tunnustada ning seda ei saa arvesse võtta avaliku sektori poolse rahalise abi kohustuste täitmisena, välja arvatud tasandusühikute ostmise juhul, kui neid ei kasutata heitkoguste vähendamise koguseliste eesmärkide täitmiseks.
14. Üldine jaotuspõhimõte suurendaks üldist rahastamise taset, muu hulgas rahastamise õiglase jaotamise usaldusväärsemaks muutmise kaudu, ning see suurendaks üldist isevastutust ja sellega võetaks arvesse maailmamajanduse arenguid. Samal ajal tagaks üldine jaotuspõhimõte stabiilsemad toetustasemed ja võrdlusaluse, mis aitaks kindlaks määrata finantseeringute jaotamise. Arengumaad oleksid otsesed toetuse saajad, kelle toetuste summa sõltuks muuhulgas nende suutlikkusest ja leevendamispotentsiaalst.
15. Riigid peaksid tegema makseid riiklikest prioriteetidest lähtudes ning kooskõlas eelarveraamistiku ja riiklike eelarvepõhimõtetega. Riigid võiksid kaaluda konkreetsetest allikatest pärinevate tulude kasutamist. Konkreetsetest allikatest pärinevaid tulusid tuleks käsitleda üldise jaotuspõhimõtte alusel tehtud osamaksetena, kui nende puhul on võimalik selgelt kindlaks teha nende päritoluriik.

16. Kindel mõõtmine, aruandlus ja kontroll leevendusmeetmete puhul ning jälgimine, ülevaatamine ja korrapärane läbivaatamine kohanemismeetmete puhul peaksid parandama rahvusvaheliste rahastamiskohustuste täitmist.
17. Üldistest allikatest pärinevad maksed võivad täiendada teisi avaliku sektori makseid ning neid võiks suunata üldiste vahendite kaudu. Üldistest vahenditest tulenevad rahavood tuleks suunata olemasolevate asutuste kaudu toetuste rakendamiseks, koosmõjude maksimeerimiseks ning halduskulude piiramiseks. Selline rahastamine peaks keskenduma rahvusvahelises rahastamises esinevate lünkade täitmisele.
18. EL RÕHUTAB, et üldiste jõupingutuste maksimeerimiseks leevendamise alal ning kõikidele ühetaoliste tingimuste loomiseks teiste heiteallikatega võrreldes on kindlalt vajalik asjakohaselt ja ülemaailmselt reguleerida seni reguleerimata heitkogused, mis pärinevad rahvusvahelisest lennuliiklusest ja meretranspordist. Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon (ICAO) ja Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO) on kumbki oma erialal sobiv foorum selliste ülemaailmsete raamistike väljatöötamiseks, mis rajaneksid ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sektoripõhistel eesmärkidel, kataksid süsinikulekke vältimiseks mõlemat sektorit lipust sõltumatult ja turgu moonutamata ning toetuksid turupõhiste meetmetele ja eelarvemeetmete osas riiklikule vastutusele. Lisaks võiks riikide erinevate olude ja erineva suutlikkuse kajastamiseks suunata osa potentsiaalsest tulust kliimamuutustega võitlemise heaks arengumaades.
19. Tuleks luua kliimamuutustega võitlemise rahastamist ja toetamist käsitleva statistilise teabe kogum, lähtudes soovitatavalt sellistest olemasolevatest aruandlusmehhanismidest nagu Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabikomitee (OECD/DAC) arengumaadesse suunduvate finantsvoogude seiresüsteem, mis hõlmab ametlikku arenguabi, ning sellesse tuleks nõuetekohaselt kaasata arenguriigid. Statistilised andmed peaksid olema täiesti järjepidevad ja läbipaistvad ja aitama seega kindlaks teha igasugust ohtu jõupingutustele vaesuse vähendamise ja aastatuhande arengueesmärkide alal.

AVALDUS IRAANI KOHTA

Euroopa Ülemkogu pühendub jätkuvalt Iraani tuumaprogrammi küsimusele diplomaatilise lahenduse leidmisele ja kutsub Iraani tungivalt üles tegema selleks täielikku koostööd. Euroopa Ülemkogu väljendab taas oma sügavat muret Iraani tuumaprogrammi edasiarendamise pärast ja Iraani jätkuva tahtmatuse pärast täita oma rahvusvahelisi kohustusi. Seda muret on veelgi süvendanud uraani rikastamiseks mõeldud rajatise hiljutine avastamine Qomi lähistel.

Euroopa Ülemkogu kutsub Iraani tungivalt üles järgima ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides esitatud nõudeid ja tegema IAEAg täielikult koostööd, et leida vastused kõigile lahendamata küsimustele ning taastada usaldus selle suhtes, et Iraani tuumaprogramm on eranditult rahumeelset laadi.

Samuti kutsub Euroopa Ülemkogu üles Iraani leppima IAEAg kokku Teherani uurimisreaktori tuumkütusega varustamise kavas, mis aitaks tekitada usaldust, rahuldades samas Iraani vajadust meditsiinis kasutatavate radioisotoopide järele.

Iraani tuumaküsimuses saavutatav edu sillutaks teed ELi ja Iraani vaheliste suhete edendamisele ning looks võimaluse vastastikku kasulikuks koostööks poliitika, majanduse, julgeoleku ja tehnika valdkonnas.

Euroopa Ülemkogu jätkab Iraani tuumaküsimuse kõigi aspektide läbivaatamist ja teeb rõõpse lähenemisviisi kontekstis otsuse meie järgmiste sammude kohta.

Euroopa Ülemkogu mõistab hukka inimõiguste jätkuva rikkumise Iraanis. Ülemkogu on sügavalt mures surmanuhtluse kohaldamise, teisitimõtlemise vägivaldse mahasurumise ning ajakirjanike, inimõiguste kaitsjate ja poliitiliste aktivistide kollektiivse kohtumõistmise pärast valimistejärgses Iraanis.

Euroopa Ülemkogu väljendab jätkuvalt oma muret nende Iraanis viibivate Euroopa Liidu missioonide isikkoosseisu liikmete ja nende Euroopa kodanike olukorra pärast, kelle üle on hiljuti kohut mõistetud, ning kutsub üles nad viivitamatult ja tingimusteta vabastama.

EUROOPA ÜLEMKOGULE ESITATUD DOKUMENTIDE NIMEKIRI

- Eesistujariigi eduaruanne Lissaboni lepingu jõustumisega seoses tehtavate ettevalmistustööde kohta (dok 14928/09)
 - Eesistujariigi aruanne Euroopa välisteenistuse kohta (dok 14930/09)
 - Nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta järelused ELi seisukoha kohta Kopenhaageni kliimamuutuste konverentsil (dok 14790/09)
 - Nõukogu 20. oktoobri 2009. aasta järelused fiskaalse väljumisstrateegia kohta (dok 14765/09)
 - Nõukogu (ECOFIN) eesistuja kiri Euroopa Ülemkogu eesistujale finantsjärelevalve olukorra kohta (dok 15099/09)
 - Eduaruanne energiajulgeoleku kohta (dok 13068/2/09 REV 2)
 - Nõukogu 26. oktoobri 2009. aasta järelused, mis käsitlevad ELi Läänemere piirkonna strateegiat (dok 15018/09)
 - Nõukogu 27. oktoobri 2009. aasta järelused Afganistani ja Pakistani kohta (dok 14576/09)
 - Nõukogu 27. oktoobri 2009. aasta järelused ELi tegevuse tõhustamise kohta Afganistanis ja Pakistanis (dok 14064/09)
-